

34. BÖLÜM

ZONGULDAK VALİSİ GALİP DEMİREL'İN SAFRANBOLU'YA İLİŞKİN YAKLAŞIMLARI

- **KARAKOLLAR YENİDEN DÜZENLENİYOR**
- **VALİ'NİN VERDİĞİ YETKİ SORUNU ÇÖZÜYOR**
- **“DEMEK TÜRKİYE'DE SİZİN GİBİ
BELEDİYE BAŞKANLARI DA VARMIŞ”**
- **SAYIN VALİ'NİN HOŞGÖRÜSÜ**

34. BÖLÜM

ZONGULDAK VALİSİ GALİP DEMİREL'İN SAFRANBOLU'YA İLİŞKİN YAKLAŞIMLARI

1979 yılı Ekim ayında yapılan milletveki ara seçimleri CHP'nin 5-0 kaybetmesi üzerine Başbakan Bülent ECEVİT'in istifası sonrasında kurulan 6 ncı Süleyman DEMİREL azınlık Hükümeti, göreve başladığından kısa bir süre sonra Aralık/1979'da tüm valileri değiştirmiş, Zonguldak Valisi Nevzat AYAZ İstanbul Valiliği'ne getirilirken, Zonguldak Valiliği'ne de Galip DEMİREL atanmıştı.

Safranbolu Kaymakamı ile birlikte Sayın Galip DEMİREL'i kutlamak, tanışmak ve hoşgeldiniz demek amacıyla Zonguldak'a gitmiş, bir iki kez de Zonguldak'ta yapılan Belediye Başkanlarının da katıldığı İl Koordinasyon Kurulu toplantılarında kendileriyle beraber olmuştum.

• KARAKOLLAR YENİDEN DÜZENLENİYOR

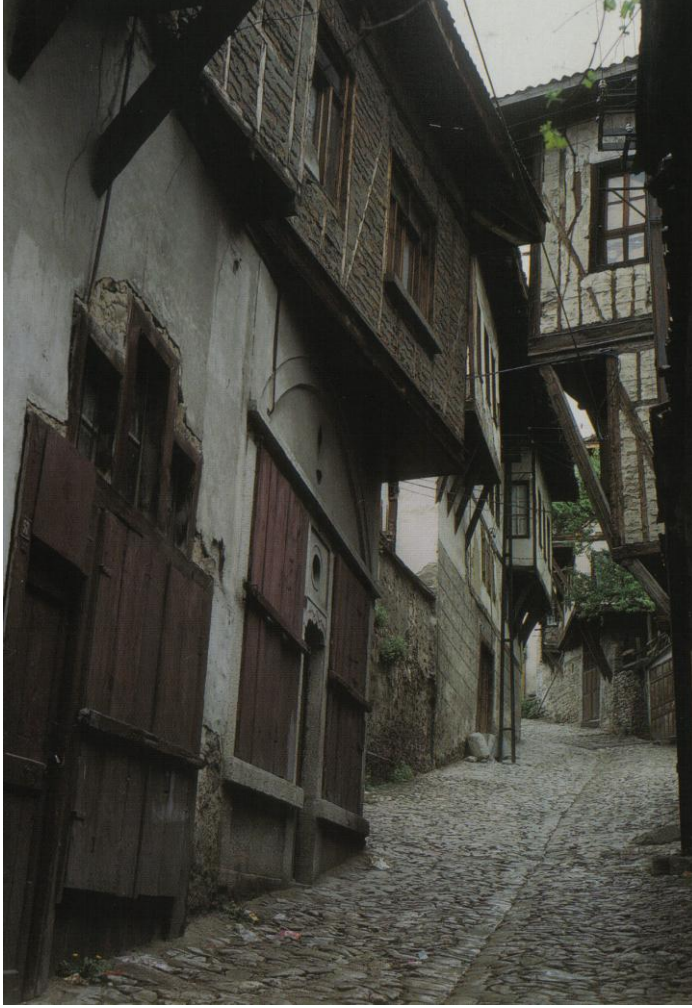
Yeni Vali, Mart/1980 başında Safranbolu'yu ilk ziyarete gelişlerinde Çarşı'da karakol yoktu. Belediye'nin Pazar yerindeki tahta baraka binalarından birinde, zaman zaman bir polis ya da bekçi bulundurulmasıyla yetiniliyordu. Kaymakamlık yangın sonrası hastane binasına yerleşince, karakol da halen hastane morgunun bulunduğu yerdeki, eski hastanenin etüv binasına taşınmıştı.

Vali Galip DEMİREL Çarşı'yı ziyaret ettiklerinde, 1980 yılı gibi anarşinin doruk noktada olduğu bir sırada, Çarşı merkezinde karakol bulunmamasından kaynaklanan sorunları dile getirmem ve esnafın da beni desteklemesi üzerine, Sayın Vali eskiden olduğu gibi Çarşı'da düzenli hizmet veren bir karakol açılması ve bu amaçla, halen Cinci Hanı'nın karşısında İmren Lokumları'nın bulunduğu binanın üst katının karakol olarak kiralanması talimatını vermişti.

Karakol binasının döşeme demirbaş ihtiyacının karşılanması için de, Mart/1980 başında, benim de katıldığım bir komite kurulmuş, halktan toplanan 20 bin lirayı aşkın parayla gerekli malzemeler alınmış; bu arada çok kısa bir süre önce vefat eden Safranbolu Devlet Hastanesi'nin emektar doktoru Yaşar DERTSAVAR'ın masa, sandalye ve benzeri, kendi özel büro malzemeleri de eşi Süheyla Hanımefendi tarafından Karakola bağışlanmıştır.

Böylece, Kaymakamlığın yukarı çıkmasından sonra, Vali Sayın DEMİREL'in çok isabetli talimatlarıyla, Çarşı merkezi yeniden

karakola kavuşmuş bulunmaktadır. Bu arada, karakolun 2000'li yıllarda Kazdağlıoğlu meydanındaki, gerçekten Safranbolu'ya yakışır kendi binasına taşınmasını gerçekleştirenleri de, Sayın Vali gibi, şükranla ve takdirle yad etmek bir vefa borcu olmak gerekir.

“ ESKİ HAMAM SOKAK” Fotoğraf:Gökhan GÖNENÇ

Bu sokaktaki evlerin “çıkma”larla sokağın üstünü kapatması gibi ilginç görüntülere ve korunması gerekli çok değerli mimarlık dokusuna sahip Safranbolu'nun tarihsel Çarşı kesimi, Zonguldak Valisi Galip DEMİREL'in ziyareti sonrasında, anarşinin çok yoğun olduğu bir dönemde yeniden polis karakoluna ve güvenlik hizmetlerine kavuştu.

Öte yandan Vali Galip DEMİREL, Bağlar kesiminde de bir karakol açılmasını yararlı görmüşlerdi. Kendilerine Bağlar İlkokulu'nun altındaki Belediye arsasına, 4-5 yıl önce yapılan TÖB-DER binasını göstererek, saldırılar düzenlenmesi ve yakılmak istenmesi gibi anarşik olaylar nedeniyle, kimse gelemediği için kapalı olduğunu bildirdim.

Binanın Belediye tarafından elektrik ve suyunun kesildiğini, Safranbolulu öğretmenlerin kendi aralarında kuracakları bir yerel derneğe binanın tahsisi düşüncesinin gerçekleşmediğini de ayrıca belirttim. Açıklamalarımı takiben, Bağlar Karakolu'nun bu binada hizmet vermesi Sayın Vali tarafından uygun bulundu.

• VALİ'NİN VERDİĞİ YETKİ, SORUNU ÇÖZÜYOR

Zonguldak Valisi Galip DEMİREL'in, halen Endüstri Meslek Lisesi olarak adlandırılan, 1980'lerde Pratik Sanat Okulu denilen, öğretim kurumuna ilişkin ilgi ve kararlılıklarına özellikle değinmeliyim. Safranbolu'da Pratik Sanat Okulu yapımı uzunca bir süredir devam ediyor, ödenek yetersizliği başta olmak üzere, kimi nedenlerle inşaat tamamlanamıyordu.

Bu arada Dünya Bankası'nın Türkiye'ye verdiği kredilerle yurt dışından sağlanan okulun ihtiyacı olan kimi makine aksamı ve çeşitli tezgahlar, yıllar önce Safranbolu'ya gelmiş, orijinal ambalajları içinde, Halk Eğitim Merkezi Müdürü Mustafa UZUN'un zimmetinde ve halen Zati AĞAR İlköğretim Okulu'nun bulunduğu yerdeki, bir süre YSE tarafından kullanılan, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin terk ettiği barakalarda bulunuyordu.

1980 yılının Mayıs ya da Haziran ayında bir gün, Halk Eğitim Merkezi Müdürü Mustafa UZUN telefonla beni aradı. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan gelen bir görevlinin, Pratik Sanat Okulu'na ait kendisine teslim edilen makine aksamı ile takım tezgahlarını, beraberinde getirdiği bir TIR'a yükleyerek İstanbul'a götürmek istediğini bildirdi.

Ayrıca gelen görevlinin elindeki Bakanlık yazısında, Pratik Sanat Okulu için yıllar önce Safranbolu'ya gönderilmiş olan tüm malzemelerin, Safranbolu'daki okul inşaatının gecikmesi nedeniyle, İstanbul'da inşaatı biten bir başka okula tahsis edildiğinin yazılı olduğunu söyleyerek ne yapması gerektiğini sordu.

İlçe Kaymakamı'nın Ovacuma köylerine gittiğini ve kendisine ulaşamadığını da öğrenince, Sayın UZUN'a *"sakın malzemelerin hiç birini vermeyin, ben Sayın Vali ile görüşeyim, siz Bakanlık'tan gelen görevliyi bana gönderin"* dedim.

Telefonla Zonguldak'ta Vali'yi arattım. Bugünkü gibi otomatik bağlantı olmadığı için uzun süre beklemek gerekiyordu. Bu sırada, Bakanlık görevlisi de geldi; *"Safranbolu'ya tahsis edilen okul demirbaşı makine aksamını geri almak Bakanlığınıza yaklaşıyor mu, bunları size teslim edeceğimizi mi sanıyorsunuz"* dediğimde, görevli kişi, kendisine verilen talimatı yerine getirmek durumunda olduğunu söyleyerek, *"elime malzemeleri vermeyeceğinizi bildirir bir yazı verin, ben gideyim"* dedi.

Sayın Vali'yle ancak yıldırım bağlantıyla telefon görüşmesi yapabilmem mümkün oldu. Doğal olarak Pratik Sanat Okulu inşaatı hakkında bilgileri yoktu, bilgilendirmeye çalıştım. Safranbolu'ya büyük bir haksızlık yapılmış olacağını, inşaatın bitmeme nedeninin faturasının Safranbolu'ya çıkarılmak istenildiğini anlattım. Hak verdi, hiçbir malzemeyi teslim etmememizi, buna ilişkin yazıyı Kaymakam'a acele ulaşmak olanağı bulunamadığına göre, kendilerinin talimatı olarak benim imzalayıp görevliye vermeme bildirdi.

Safranbolu Belediye Başkanlığı antetli kağıda, Milli Eğitim Bakanlığı'na hitaben, Zonguldak Valisi Galip DEMİREL'in talimatları uyarınca malzemelerin teslim edilmeyeceğini yazıp imzalayarak, görevliyi geri gönderdim. Böyle bir yazışma yöntemi olamazdı.

Resmi yazışma kurallarına göre, Belediye Başkanlıklarının yazılarının Kaymakamlık ve Valilik aracılığıyla Bakanlıklara gönderilmesi kuralı geçerliyken, üstelik Belediye hizmetlerine ilişkin olmayan bir konuda, bir ilçe Belediye Başkanının Bakanlık talebinin yerine getirilmeyeceğini, Vali adına, aynı Bakanlığa bildirmesi gibi bir uygulamanın başka bir örneği olmuş mudur, bilemem.

Ancak, "cep telefonu", "e mail" ve "faks" gibi haberleşme araçları bir tarafa, otomatik telefon görüşmelerinin bile henüz başlamadığı bir dönemde, Sayın Vali gibi iş bilir ve iş bitirir bir yönetici, sorunu kökünden çözüp atmış; beni ve olayı anlattığım tüm Safranboluluları kendilerine minnettar bırakmıştı. Aksi halde inşaat bitecek, bu kez de okulun açılması için tezgah ve benzeri ders araç ve gereçleri beklenecekti.

● "DEMEK, TÜRKİYE'DE SİZİN GİBİ BELEDİYE BAŞKANLARI DA VARMIŞ !"

12 Eylül 1980 hareketından kısa bir süre önce, Ağustos/1980 ayı içersinde bir gün Vali Galip DEMİREL'in köy yollarında incelemelerde bulunmak üzere Safranbolu'ya gelecekleri bildirildi. Kaymakam Muzaffer ECEMİŞ yaz mevsimi, iznini kullanmak üzere memleketi Niğde-Çamardı'ya gitmiş olduğundan, Kaymakamlığa Hükümet Veterineri Hakkı ÖZDEK vekalet ediyordu.

Birlikte Kirkille çıkışında, Bartın yolu üzerinde Vali Sayın DEMİREL'i karşıladık, maiyetlerinde il müdürleri bulunuyordu. "Belediye'ye gidelim" dediler, Belediyeyi ilk kez ziyaret edeceklerdi, doğru Çarşı'da Belediye'ye geldik. Kimi sorunlara ilişkin görüş alış verişinde bulunuldu.

Kısa bir süre dinlendikten sonra, Vali, YSE Müdürü'ne köy yollarındaki çalışmalarını incelemek için hangi arabayla gitmelerinin doğru olduğunu sorduğunda Müdür, makam arabalarının köy yolları için uygun olmadığını, jeep'de de rahatsız olacaklarından Renault marka bir araba

bulunabilirse iyi olacağını söyledi. Sayın Vali'ye Belediye'nin yeni alınan Renault Station binek arabasını emirlerine verebileceğimi bildirdim. Sayın Vali "öyleyse siz de bizimle gelin" dedi.

Köy yolları Belediye Başkanı olarak benim ilgi alanımda olmasa da, Vali'nin arzusuna uymak durumundaydım; üstelik gideceğimiz Kuzyaka yöresindeki köyleri ve yollarını da bu vesileyle görmek ve tanımak fırsatı da bulmuş olacaktım. Sayın Vali ile ikimiz arabanın arkasında, YSE Müdürü önde yola çıktık; bir çok köyü dolaştık, inşaatı biten veya devam eden yollarda durarak YSE Müdürü açıklamalarda bulundu. Epeyce uzun süre devam eden yolculuk sonrasında Sırçalı köyünü geçerek Konarı Köyüne gelindi. Konarı'nın bir yol sorunu yoktu, dinlenmek için bir kahvenin önünde mola verildi.

Konarılılara Vali'yi tanıttım, köy halkı çok büyük ilgi gösterdi, arka arkaya izzet ikramda bulundular; ağızları laf yapan güngörmüş kişilerdi, sorunlarını anlattılar. Sayın Vali sadece bir çay içecek kadar kalmayı düşündükleri Konarı'da, bir saati aşkın süre eylenerek halkla haşır neşir oldu; memnun kalmış olarak Safranbolu'ya dönmek üzere arabaya bindik.

Galip DEMİREL - Zonguldak Valisi

Henüz köyün içindeyken Sayın Valiye "bu köyde belki gereğinden fazla kaldınız, çok da hoşlandığınızı gözlemledim, bu köyün bir özelliğini Size arz edeyim, Konarı köyü çok partili hayata geçtiğimiz 35 yıldan bu yana, çok büyük bir çoğunlukla hep benim partime, CHP'ne oy verir, burada fazla kalmanız, köy halkı ile fazla ilgilenmeniz, yanınızda ben olmamdan dolayı da yanlış değerlendirmelere ve yersiz söylentilere neden olabilir; bunları önlemek için hemen bu köyün yakınında Yazıköy adında bir köyümüz var, bu köy de Konarı'nın aksine, 35 yıldır,

çok büyük çoğunlukla hep Demokrat Parti ile Adalet Partisine oy vermiştir, Yazıköy'e de uğrarsanız, bir denge kurmuş olursunuz" dediğimde, Sayın Vali'nin büyük bir hayretle yüzüme bakıp, "demek Türkiye'de sizin gibi Belediye Başkanları da varmış, haklısınız o köye de uğrayalım" demesini hiç unutamam.

Safranbolu'ya dönüş yolumuz oradan geçmese de, asfalttan saparak, tarlalar içersinden 2 Km giderek, ilerdeki Yazıköy'e ulaştık. Vakit akşama yaklaşmıştı, kahvelerin bulunduğu alanda bizi köyün unutulmaz Muhtarı Mehmet Ali EREN karşıladı, ileriki yılların Safranbolu Belediye Başkanı ve Karabük Milletvekili Mustafa EREN'in babası olan Sayın Muhtar da konuklara büyük ilgi gösterdi.

Bir ara Sayın Vali'ye, Muhtarın çok başarılı olduğunu ve uzun yıllardır görevini sürdürdüğünü söyleyince, Muhtar Mehmet Ali EREN, benden bahisle gülerak *"aslında çok başarılı olan bizim Belediye Başkanımızdır, ancak bir kusuru vardır, o da CHP'li olmasıdır"* dedi. Ben de karşılık olarak, öyle bir kusurun bende değil, AP'li olması nedeniyle Muhtarda olduğunu söyledim.

Sayın Vali karşıt partililer arasında böylesine hoş takılmalara tanık olunca, *"keşke her yerde, tüm partililer sizler gibi olsalar, siyasal çekişmeler hep dostluk sınırları içersinde kalsa"* dedi.

• SAYIN VALİ'NİN HOŞGÖRÜSÜ

Yazıköy'den ayrıldık, Safranbolu'ya geldiğimizde akşam olmuştu. Vali ve beraberlerindeki İl Müdürleri için, Arslanlar Belediye Lokali'nin üst katındaki özel odada akşam yemeği düzenlemiştim. Yemek sonrası konuklar Zonguldak'a döneceklerdi. Sofraya oturuldu; ben Vali'nin yanındaki koltuktaydım.

Vali Sayın DEMİREL sağ görüşlü, dinsel inanç ve bağlılıkları güçlü bir kişi olarak bilindiğinden, görevlilere yemek masasına içki servisi için bir talimat vermemişim. İl Müdürleri, başta Bayındırlık Müdürü Metin OĞUZ olmak üzere, kaş göz işaretiyle benden içki servisi yaptırmamı istiyorlarsa da, yemeğin şeref konuğu Vali'ye gösterilmesi gerekli saygı nedeniyle görmezlikten geliyordum. Sayın Vali, çırpınmaları farkedince, *"isteyen arkadaşlar içki alabilirler"* dedi. Böylece bağnaz değil, çağdaş davranışları benimsemiş, hoşgörü sahibi bir Vali olduğunu da kanıtlamış oldu.

Zonguldak Valisi Sayın Galip DEMİREL'in, 12 Eylül sonrasında benimle ilgili olarak hazırladıkları tezkienin, kamuda yeniden görev alacağım dönemde çok yararını gördüm.

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nda görev aldıktan sonra, denetim için gittiğim Zonguldak'ta ve İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığı sırasında da Ankara'da kendileriyle görüşmelerde bulundum. Hep ilgisini ve iyiliğini gördüğüm Sayın Galip DEMİREL'in, örnek alınacak bir yönetici olarak anılarım arasında çok saygın bir yeri oldu.